

Ändring av betygsbeslut

Syftet med informationen är att tydliggöra vad som gäller vid ändring av betygsbeslut.

Beslut om betyg går inte att överklaga.¹ Däremot finns bestämmelser om rättelse och omprövning av beslut i förvaltningslagen och högskoleförordningen.² Innan ett betygsbeslut har expedierats i någon form, t.ex. registrerats i Ladok, besked om betyg skickats hem till studenten, lagts ut på kurswebb eller anslagits på provlista, får examinator fritt ändra betygsbeslutet. För att beslutet därefter ska kunna ändras krävs det stöd i högskoleförordningen, förvaltningslagen, praxis eller juridisk litteratur.

Enligt högskoleförordningen gäller följande.

6 kap. 23 § Ett beslut enligt 26 § förvaltningslagen (1986:223) om rättelse av skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende i fråga om ett betyg skall fattas av en examinator.

6 kap. 24 § Finner en examinator att ett beslut om betyg är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning är uppenbart oriktigt, skall han eller hon ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt och om det inte innebär att betyget sänks.

6 kap. 23 § högskoleförordningen hänvisar till 26 § förvaltningslagen.

26 § Ett beslut som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av myndighetens eller någon annans skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende, får rättas av den myndighet som har meddelat beslutet. Innan rättelse sker skall myndigheten ge den som är part tillfälle att yttra sig, om ärendet avser myndighetsutövning mot någon enskild och åtgärden inte är obehövlig.

Rättelse av betygsbeslut får alltså ske om beslutet är uppenbart oriktigt till följd av förbiseende såsom skrivfel eller räknefel. I princip vem som helst som tittar på handlingarna i ärendet ska kunna se att det blivit ett fel för att rättelse ska kunna ske med stöd av bestämmelsen. Rättelse enligt den här bestämmelsen får ske både till fördel och till nackdel för studenten, dvs att betyget kan både höjas och sänkas. Om det är fråga om att sänka ett betyg måste dock stor försiktighet iakttas och ändring får ske endast när det är fråga om klara fall. Innan en sådan ändring görs ska studenten normalt först ges tillfälle att yttra sig. Ett beslut om rättelse ska fattas av examinator. Universitetet kan inte bestämma att någon annan befattningshavare inom lärosätet ska ha befogenhet att rätta betygsbeslut. I de allra flesta fall betyder det att det är den examinator som har fattat betygsbeslutet som också har att besluta om en eventuell rättelse av detsamma.

1 12 kap. 4 § högskoleförordningen (1993:100) jämfört med 2 § i samma kapitel.

2 Se 26-27 §§ förvaltningslagen och 6 kap. 23-24 §§ högskoleförordningen

Om den examinatorn av någon anledning skulle vara förhindrad att besluta om rättelsen, får beslutet fattas av en annan lärare som är utsedd av universitetet att vara examinator på kursen.

Bestämmelsen om rättelse av betyg blir tillämplig även om själva beslutet är riktigt, men det har återgetts fel, t.ex. i Ladok eller på en provlista.

När det rör sig om ett betygsbeslut som är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter är examinator skyldig att ändra betygsbeslutet, om det kan ske snabbt och enkelt och utan att det innebär att betyget sänks. Att beslutet är uppenbart oriktigt är den första förutsättningen för att **omprövningsskyldigheten** ska gälla. Det betyder att examinator inte behöver göra någon mer ingående granskning av det redan fattade betygsbeslutet om han/hon inte har särskild anledning till det. Den andra förutsättningen är att omprövningen kan göras snabbt och enkelt, vilket innebär att det normalt inte finns någon skyldighet att ompröva beslutet om det krävs ytterligare utredning i ärendet.³

Med stöd av praxis är det möjligt att ändra ett redan fattat betygsbeslut till nackdel för studenten om studenten har fuskat vid prov eller när studieprestation annars ska bedömas, dvs att studenten har utverkat det felaktiga betygsbeslutet genom vilseledande uppgifter.⁴ Innan ändring sker ska studenten ges möjlighet att yttra sig.

Vidare finns ett visst annat utrymme att ändra ett betyg till fördel för student, dvs höjning av ett betyg. Försiktighet bör iaktas. Avgörande för att en examination ska anses vara rättssäker är att examinator bedömer lika fall lika.⁵

Observera att betyget godkänd inte kan ändras till underkänd på begäran av student.⁶

Student som har hämtat ut sitt prov förlorar inte per automatik sin rätt att begära omprövning. Det är inte heller tillåtet att sätta upp tidsgränser för när studenterna senast måste begära omprövning. Däremot kan det vara svårare att göra en omprövning ju längre tid som gått sedan betygsbeslutet fattades, varför studenterna inte bör vänta med att begära omprövning, även om de inte förlorar själva rätten att begära sådan vid en viss tidpunkt.⁷

Rutiner vid begäran om omprövning

En student som vill begära omprövning bör göra det skriftligt och tydligt ange vad som är ”uppenbart oriktigt”. Beslut fattas av examinator på kursen och studenten ska meddelas beslutet skriftligen.

3 Se förarbetena till förvaltningslagen (1986:223), prop. 1985/86:80 s. 77 ff

4 Se prop. 1985/86:80 s. 39

5 Se Högskoleverkets rapport Rättssäker examination, andra omarbetade upplagan, 2008:36R, s. 67

6 Se Högskoleverkets ovan nämnda rapport, s. 68

7 Se Högskoleverkets ovan angivna rapport, s. 68 ff